

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrassy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszömlélások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt terben egy sor 10 kr. — A hirdetésekkel kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi november 19-én

47. szám.

Versecz 1893. nov. hó 18-án.

Nem nagyon régen hazánk még a békek és bilincsek nyomása alatt meggörnyedt államtest volt, melyből a germanizálás, cenzúra és más egyéb lidérczek minden életerőt kiszívtak; míg ma egy rohamosan fejlődött és föllendült státus, mely az első forrás mozgalmából egészségesen erősbövedve fejlődni készül és akar.

Sajnos azonban, hogy e fejlődhetést nem segíti minden úgy elő, mint kellene, hanem az akadályok, melyek a haladás terjedésének útjában állanak, kitolják a távolabb jövőbe annak beálltát, a minnek következtetése már a legközelebbi jövő gyümölcse lehetne.

Visszanyertük alkotmányunkat, melyhez egy hosszú ezredév hagyományai csatoltak; megszereztük sajtó-szabadságunkat, mely nemzeti létünk egyik legelső feltétele s eképen azon résznek betöltésével kellene nyugodtan foglalkoznunk, mely az összes emberiség missziójából, a felvilágosodás és polgárisodás terjesztéséből reánk hárulnak. De nem felelhetünk meg ennek, mert nem tudunk egymás közt elegendő egyetértést, békességet teremteni. — Ennek hiánya eredményezi azt, hogy pártok, osztályok alakulnak és léteznek, melyeket a gyűlölségig fajult versengés harca választ szét egymástól.

Tárca.

Az orvos ur.

A nagyobbik Csatai nem vitte sokra az életben: fiskális lett belőle, a ki törte magát a lipótvárosi nagykereskedők után és egy csirkepör kedvéért még a Pollacsek és fia üzletvezetőjével is alázatos hangon beszélt. Az öséből nagy ember lett. Egyetemi tanár és a mágánások elkényeztetett doktora, a kinek szabad volt csillagkeresztes hölgyekkel gorombáskodni.

Széles válu, szép ember volt Csatai tanár ur, alabástromfehér arccsal, büszke sasorral és cigarettaszag, hosszú szakállal. Ha a szélben járt, legyezővé borzolódott a szakáll, mint a páva farka, befödve az egész mellét, fel a válláig. Mindig prémes gallérokat viselt a téli kabátján, mindig cigarettázott és szép orgonahagján rettenetes gorombaságokat mondott a betegeknek.

— Ne affektáljon a méltóságos asszony!

— Ne pityeregjen a kisasszony, mert itt hagynom!

Egyszer kurtán magázni kezdett egy kegyelmes asszonyt, miközben megkopogtatta a tüdőjét. Egy fiatal asszonynak meg azt mondta:

— Ha a báróné ilyen eszevesztetten korcsolyázik érdekes bonczolásom lesz a tavasszal!

A báróné felsziszegett rémületében és a két válla közé kapta a kerek nyakát, mintha már érezné puha bőrén a kést. A báróné az naptól kezdve ra-

Országos törvényeink nem tesznek különbséget az állampolgárok között, de annál inkább a társadalom, melynek rétegeiben kasztszerű rendszer, cliqueszellem s egyéb ezekhez hasonló visszasságok dominálnak. Nemesi előjogok, kiváltságok nem léteznek ugyan többé, de van arisztokracziánk hétféle is s ellenében munkásosztály és nincsen gentry. A vallásfelekezetek között nincs különbség, de vannak vallástalanok. A nemzetiségek egyenlő jogokat élveznek, de vannak panszlávok és dákorománok. Egyszóval minden (hogy úgy mondjam) szövetkezett nemcsak a maga javát keresni, hanem azt a többiek kárára igyekszik is elérni s ez által a másikat gyengíteni.

Nincs egy célra való általános törekvés, összetartás s épen azért a közművelődés, a magyar állameszme szenved esorbulást.

Fájók, szomorúak az ilyen mozzanatok, még fájóbbak, még szomorúbbak, ha azt tapasztaljuk, hogy a nyilvánosság, a közérdek képviselője, a „sajtó“ is segít az erők szétforgácsolásában, a társadalom jóléte ellen irányzott akna-munkában.

A sajtó hivatása nemes és egyuttal szép is!

Azoknak, kik a sajtó szolgálatába szegődnek, a kik a közértelmesedés terjesz-

tésének kötelességérzetétől áthatva kezökbe veszik a tollat, tudniok kell, hogy mint a nép hivatott „örállói“, éber figyelemmel kell öröködniök annak szellemi es erkölcsi élete felett s egyenlő mértékkel mérni mindenkinek. Fájdalom! nem így van, ez napjainkban.

A becsület és tisztességes elvek helyett cifra jelszavak, üres frázisok, holmi örök-mozdony-féle lármája között veri a sajtó egy jó része a nagy dobos s csödit magának sajnálatra méltó publikumot. Nem a lelkiismereten alapuló meggyőződés, nem a józan itető-tehetséggel párosult becsületesség, nem a közös cél hanem a privát érdek és a „pénz“ vezeti a sajtó egy jelentékeny részét. Arúba van bocsátva ilyen helyeken minden elv, minden meggyőződés, s a becsület-eladás ezen piacán odatapad a sajtó kinövéséhez egy csomó piszok, szenny, A pénz szenny.

Nem igaz, hogy a pénznek nincs szaga! Nincs, ha tisztességes uton becsületes munka keresménye, de szaga van, ha a lelkiismeretet vásárolták meg rajta. Az „odor pecuniae“ az erkölcsi rothadás gyalázatos atmoszférája. És valóban nem tudhatni ki alávalóbb: a ki eladja, vagy a ki megveszi a lélekismeretet, mint valami hitvány portékát?! . . . A gyalázat ezen irott szerződéseiben benne foglaltatik egyszersmind a lemondás a megbecsültetésről is.

— Hát akkor — meghasz. Egyikünk sem élhet örökké: ez az igazság!

A fiskális, a ki ezt már huszszor hallotta, busan kérdezte:

— Talán segít a kreozot?

— Jó lesz megpróbálni . . . Én nem tudok ugyan esetet, hogy segített volna . . . Hanem jó lesz megpróbálni, ha bizol benne . . . Az utószuggeráció néha csudákat művel . . .

— Rettenetes az, mikor az embert így el-emésztí a betegség mint a gyertyát a láng!

— Nem szabad az életből ekkora kázust csinálni, csititgatta a tanár. Nem szabad a halált ilyen komolyan venni . . . Nem rosszabb az, se jobb, a születésnél . . . Az egyik a kezdet, a másik a vég . . . Ha annyi embert láttál volna már a bonczolóasztalon, mint én — eh!

Eldobta a cigarettáját és újra rágyújtott. Ez volt az élet allegóriája: az egyik elhamvad, a másik szikrát fog, — ki kérdezi, hogy hová lett a kavargó füstje? Nem szabad ebből kázust csinálni!

Közömbös és kérlelhetlen volt, mint maga a végzet, emberi gyöngeség nem férközött hideg, acélkemény lelkéhez.

A fiskális időközben valami kis esődhöz, a felszámolás után pedig valami kis pénzhez jutott. Ezen a pénzen elment Egyiptomba és mikor a tavasszal megint visszajött, az ismerősei összecsapták a két kezüket, hogy milyen pompás színben van, ő pedig uton-utfélen eldicsekedett vele, hogy tizenkét egész kilóval meghízott.

jogni kezdett a doktorért, mint a kegyelmes asszony is, a ki magához hivatva, vagy fölkereste a rendelőszobájában, — mely tarka volt, mint a festő műterme és karbolszagu, mint a kórház, — csakhogy idecsiklandó gorombaságokat és rettenetes jóslatokat halljon tőle.

Volt a doktor modorában valami imperatori nyugalom, az akaraterében valami végzeteszerű határozottság, a mivel messzire felülemelkedett a normális ember mértékén és hatalmas befolyást nyert a betegekre. Hirtelen betegségnél, balesetnél, ha a sápadt azczu, vaczogó fogu emberek meghallották a tanár nyugodt lépéseinek kongását, egyszerre édes megnyugvás töltötte be a lakást. Jön a doktor! Pedig nem csinált sokat és orvosságot se igen rendelt, mert nem hitt az officinális konyha csudáiban. Csak megtapogatta a beteget, erős, fehér kezével, szemébe nézett, hideg, fölényes szemével.

— Na, majd meglássuk . . . Most aludjék . . . Hallja? Aludnia kell!

A beteg érezte a nagy szakáll dohányszagát és a pillái már nehezeden kezdtek a reá parancsolt álomtól.

A gyáva betegek nagy haragudott és a leggyávább betegek volt a testvérbátyja.

— Mindent akarok tudni! Mondd meg az igazságot!

— Az igazság, hogy a féltődöd még jó. Amíg birja, addig jól van.

— És ha nem birja már?

Szabad-e, lehet-e és kell-e eltérni az ily jelenségeket?

Szabad-e eltérni azt, hogy a sajtó ilyen képviselői — ha egyéni céljaik úgy kívánják — támadjanak, piszkoljanak egyeseket úgy mint családokat, testületeket, hivatalokat ép oly módon, mint az egyházakat? Szabad-e elnézni, hogy az ilyen prostitúta illetlen és piszkos kezekkel nyuljanak be az egyházak szentélyébe s fekete látogató jegyeikkel hemocskolják azok kathedráit? Bizonyára nem! Belátja ezt minden párt, minden tisztességes ember. E veszélyes kör meggátolását nemcsak egyesek érdeke, hanem a magyar nemzet anyagi és szellemi jóléte kívánja.

A sajtó-törvények csak részleges orvoslást nyújthatnak a közvélemény támogatása nélkül. A míg a közvélemény el nem itéli a sajtó ilyen termékeit, addig annak emberi rugnak, csipnek, szúrnak és döfnek oly galádul, a szemérmertlenségnek annyi perfidijával, a mennyit csak eltűrhetünk és ott, a hol lehet.

De hát kérdelem: érdemes-e az ilyen sajtótermék megbecsülésre, a pártolásra? Követelheti-e tiszteletet, mihez csak azoknak van joguk, kik nem képezik adás-vevés tárgyát, mint a barmok? Felelhetik-e szavukat a közéletben? Hivatkozhatnak-e és kinek nevében a közmorálra?

Itélő, pedig józanul ítélő tehetség, igazság és becsületességétől áthatott sajtóra van nekünk szükségünk és nem fanatikus hindu vezeklőre, ki azzal akarja megnyerni a menyországot, hogy oszlop tetején ülve hizlaltatja magát elvakított, jószívű ember-társai által.

Félre a kicsinyes, magánszemponokkal, mikor a közérdek forog szóban. A közös cél tudata hozzon közelébb egymáshoz s a vállvetett törekvést siker fogja koronázni.

B—b—o. L—s.

Mikor fölkereste a bátyját is, meglepetésében a kezében felejtette a rendelőszoza kilincsét.

— Nagy ég — hát mi lett belőled?

— Tedd be az ajtót! sziszegte a tanár. Vagy tőnkre akarsz tenni a pácienseim előtt is?

Páciensek nem igen voltak az előszobában, de a tanár olyan volt, mintha már tönkretették volna. Nagyon betegnek látszott. Irizálóan lesavanyodott, sárga arcába mély barázdákat szántott az éjszakai gond, hatalmas szakállá mely azelőtt úgy fénylett, mint a fekete lószőr, most deres volt. (Ez utóbbi körülménynek az lehetett az oka, hogy a tanár nem festette többet a szakállát.) A hatalmas emberből szálnalmas rom lett; a hideg, fölényes tudóból ideges, szomorú emberfia.

— Mi bajod, az Istenért?

— Semmi különös csak elfogyok, mint a méceses. Semmi bajom, csak meg fogok halni: . . .

Két hónappal ezelőtt jött reá, egész váratlanul. Egy este, miután egész nap talpon volt, egy kicsit nem jól érezte magát és a hóna alá vette az új hőmérőt, mit aznap küldött neki ajándékba valami lekötöztetett gyárosa. Harminczkilenc és fél fokot mutatott — láza volt. Másnap is tartott még a csendes láz és a doktor elhatározta, hogy egy pár napra elzárkózik a világ elől és kipiheni a fáradságát. Egy pár nap mulva megint emberek közé kellett mennie, de kedvetlenül tette, mert a láza még egyre tartott. Kinát szedett és sokat nézegette a nyelvét.

Hetek multak, egy hónap is elmúlt és a tanár még egyre érezte ereiben az alattomos, titokzatos ellenséget, a mely rettenetes következetességgel örli élte fáját, mint a szu. Páni félelem vett rajta erőt, a megkötözött óriás irtóztató félelme,

A Versecz-Lugos-Marosvölgyi vasút ügye.

(Saját tudósítónktól.)

Lélekemelő ünnepély színhelye volt f. hó 12-én Nagy Zsám községe. — Az ész, a felvilágosodottság, a műveltség arattá fényes diadalát.

A Versecz-Lugos-Marosvölgyi vasút vonal által érintett Versecz város, Nagy-Szredistyé, Kudricz, Markovecz, Nagy-Zsám, Germán, Laczunás, Klopodia, Ferendia, Semlak és Szurduk községek érdekeltsége mintegy, 300—350-en vettek részt ezen vasúti értekezleten, s valóban eddigelé nem tapasztaltunk egyetlen egy közügynél sem oly egyértelműséget, és a solidaritás oly impozáns kifejezését, mint jelen alkalomkor.

Jelen volt az értekezleten Verseczről: Seemayer János polgármester, Bodó Lajos rendőrkapitány, Rittinger Ede t. b. t., Zoffmann Károly t. h. t., Schronk József főmérnök, Hemberger Bálint t. h. t., Hoffmann Rezső t. h. t., Müller Oszkár gyógyszerész, Szeibert Antal gőzmalom tulajdonos, Kuna Jenő és Osztóics Iván ügyvédek,

Szredistyéről: Lazárovits birtokos képviselőben Benyovszky Pál, az érdekeltség részéről Bubenics Tamás.

Nagy-Zsámról: Br. Baics Milos uradalma képviselőben, Gémesi Károly urad. intéző, Gr. Zichy urad. képvis., Bedő Béla urad. tiszt; Milutinovits Lajos gyógyszerész, Parsche József s mintegy 180 ottani lakos.

Klopodiáról: Beniczky Attila nagyföldbirtokos, Jauza Vincze ev. ref., Alexandreszku János g. kel. lelkész, Miklósy Dénes, Frommer Hugó, Klein Jakab, Rozinger Frigyes, Keppel János, Zestran Ilia, Hofbauer Árpád stb.

Ferendia: Bro. Schönberg Adolf urad. képvis., Wippern Frigyes urad. tiszt., Kohn Hermann nagyföldbirtokos stb.

Laczunás: Br. Stojanovits Iván nagyföldbirtokos, Béres György lelkész stb.

Germán: Br. Stojanovits György.

Kudricz; Török József gyógyszerész, stb., tehát e nagy és gazdag vidék összes intelligenciája, értelmisége; az összes nagybirtokosok, kereskedők iparosok stb. stb.

Ertekezleti elnököknek egykangúlag Beniczky Attila úr választotta meg, a jegyzői tisztelet pedig Kuna Jenő és Hofbauer Árpád teljesítette.

Nagyon hosszadalmas lenne az ülés egész lefolyását, a tartott beszédeket leírni. — Amiért is csak annak constataálására szoritkozunk, hogy az érdekeltség a leghatározottabban tiltakozott minden idegen befolyás ellen, s visszautasít minden gyámkodást, mert bir elég szellemi képességgel saját érdekeinek felismeréséhez.

A felhozott érvek figyelembe vétele mellett nem tehetünk egyebet, mint csodálkozni Temes megye tekintetes törvényhatósági bizott-

a kit kikezdték a vörös hangyák. Most már nem járt többet az egyetemre, a betegeivel sem igen törődött, hanem sötétben töprengett el saját baja fölött. Valami látens tüdőbajra gondolt, vagy valami átöröklött, ősi nyavalyára, mely megfoghatatlan, érthetetlen alakban emésztie el életerejét. Megsemmisülten ütközött bele az emberi tudás szűkre szabott korlátaiba.

Álomtalan éjszakákon fel-felriadt, gyertyát gyújtott és félve-remélve vette elő a hőmérőt. A hőmérő néha egy fokkal többet, néha egygyel kevesebbet mutatott, de a láz egyre tartott. A tanár aztán a fáradságtól megtört tagokkal, tehetetlenül fekölt párnán és miközben merev szemmel bámult a sötétségbe, agyát fantasztikus, babonás képek gyötörték.

— És nem is sejtéd, hogy mi a bajod? kérdezte a fiskális résztvevően.

A tanár keserűen mosolygott.

— Hát sejtjük mi egyáltalában, hogy kinek mi a baja? Ha nem tört el a keze, lába, egyikben sem találunk semmit, akkor az idegeket gyanúsítjuk, vagy az agyat. Ha meghal a páciens, felboncoljuk s ennyi az egész. Nálam is a boncolás fogja kideríteni, mi volt a bajom . . .

Idegesen cigarettázott tovább, közbe azt mondta:

— Tudom, hogy a dohány ől, de nem tehetek le róla. Különb is egyre megy már!

Egy pár nap mulva megint előkereste a hőmérőt. Nem találta meg az ujat, hát elővette a régit. Mikor megnézte, kéjes nyilalás ment át a mellén: a test hőfoka normális volt! Ujra és újra meggyőződött róla, hogy a láz elmúlt, az alattomos, titokzatos ellenség kikötődött ereiből. Diadalmas,

sága felett, hogy képes volt segédkezet nyújtani egy nagy, országos érdekű ügy elnyomásához; csodálkozunk a felett, hogy e nagy vidék összes érdekeltsége részéről nyilvánult közóhajnak nem kelt segítségére.

Ezen vélemény vörös fonálként húzódott végig az összes elhangzott beszédeken; a községek most már nem itt a megyénél fogják keresni jogos érdekük méltánylását, hanem a magas kormánytól fogják keresni csorbitott jogaik megóvását.

Nincs okunk hinni, de fel sem tételezzük, hogy akkor, midőn az összes községek túlnyomó nagy része kijelenti, hogy ezen vasút vonal igen is érdekében van, midőn ezen ügynél három megye közgazdasága, kereskedelme és ipara van érdekelve, s nyer a vasút vonal által nagy föllendülést, a magas kormány a megyei határozatot sankcionálna.

Mert nézzük csak miről van szó. Nem kevesebb, mint arról, hogy két virágzó város közt elterjedő, gazdag, 88.117 lélek által lakott 176.238 hold kiterjedésű vidék a közforgalomban belevonassék; arról hogy az ezen vidéken érdekelt birtokosság, tehát a mezőgazdaság terményei olcsóbban, könnyebben s gyorsabban legyenek a világ piacra vihetők; a kereskedelem ipar, részére újabb s eddig használható nem volt nyers anyag álljon rendelkezésre oly célból hogy a hazai ipar a külállamokkal versengéssel szemben erősödjék, kiadóbb legyen. — A tervezett vasút vonal Erdély egy részét fogja érinteni, s eltekintve a fenti okoktól, stratégiai szempontból a legnagyobb figyelmet érdemli.

A már osmertetett s illetékes helyeken át is adott „emlékirat“ eléggé kifejti mind azon szálakat, melyek az érintett községeket Verseczhez kötik; tájékoztat nyújt azon nehézállapotokról melyekben a községek vasút hiánya folytán sinlődnék, s bő anyagot nyújt a vidék valódi érdekeinek felismeréséhez.

Hallottunk a lefolyt megyei gyűlésen „önnyilkosságot“ említeni. — Hat a Nagy-Zsámon tartott értekezleten jelen voltak egyhangúlag, lelkesedéssel jelentették ki, hogy ezen „önnyilkosságot“ el akarják követni, mert ez nekik nem árt; egyhangúlag elhatározták hogy ezen vasút vonalat nemcsak támogatni fogják, hanem anyagilag is akként segítéyzik, hogy az a megye hozzájárulása nélkül is kiépíthető legyen. — S ha áttekintjük a jelen voltak névsorát, láthatni, hogy ezen vidék színe-jáva nyilatkozott a Versecz-Lugos-Marosvölgyi vasút vonal mellett, s azt hisszük hogy Temes megye törvényhatósága ebből is meggyőződhet, miként csak is nyomós okok s valódi érdek készítek az érdekeltséget a támogatásra. — S ha az egyesek, a községek önmaguk, menten minden hivatalos befolyástól vállalnak el saját zsebkre egy terhet, minden esetre azt igazolják hogy a teher reájuk nem hátrányos, hanem előnyös.

ujongó jókedvet érzett: élni fog! Reggel nem volt láza és mikor felkelt, érezte, hogy tagjai visszanyerték régi ruganyosságukat és erejüket. Élni fog!

Este megint az új hőmérőt vette a hóna alá, aztán leverten látta, hogy láza van. Az a rettenetes ellenség csak rövid fegyverszűnetet adott neki, de most ujult erővel örölte tovább, aknáztá alí életének gyöngé bástyáit. Fáradtan, megtört tagokkal feködt ágyba. Aztán a régi hőmérőt vette elő . . .

Mi ez? Mégsem volt láza? Az új hőmérő lázt mutatott, a régi normális hőfokot . . . A két hőmérő közt két fok különbség volt . . . A tanár a homlokára ütött, Micsoda ostobaság! Igen, neki soha nem is volt láza, ő nem is volt beteg, csak az új hőmérője van hibásan szerkesztve. Két fokkal többet mutat a rendesnél. Hangosan felkaczagott, aztán kiugrott ágyából és ezer darabra törte a hőmérőt . . .

Másnap a tanár megint sorra járta betegeit. Azt mondta, hogy egy tudományos munkán dolgozott, az vette igénybe minden idejét. A szakállá megint ragyogott, mint a fekete lószőr, egyre cigarettázott és a rendesnél is gorombább hangon szólt pácienseivel.

— Ne pityeregjen, kérem, ha vágom, mert tüstént itt hagyom!

A klinikán azt mondta egy ingyen betegnek: — Hogy mi a baja barátom? Érdeklí, barátom? Hát várja meg a boncolását, majd az ki fogja deíteni . . .

Közömbös és kérlelhetlen volt, mint maga a végzet, emberi gyöngesség nem férközött hideg aczélkemény lelkéhez. Szóval: nem csinált nagy kázust a mások életével.

Herczeg Ferencz.

Azon körülmény pedig, hogy az értekezlet határozatának végrehajtását biztosítsa, s hogy a magas kormány jogos óhaját kellően méltányolja, egy nagy végrehajtó bizottságot választott s bizott meg a további lépések megtételével, — szintén fényesen igazolja, hogy a vidék eltökélt szándéka a törvény keretén belül igyekezetének érvényt szerezni.

Többször hallottuk mérvadó oldalról, hogy egy modern jog államban vagyunk; ezen modern jog állam kereskedelmi Minisztere a Versecz-Lugos-Marosvölgyi vasút vonal kiépítéséhez megadta az engedélyt; — s a midőn megadta, már megcáfolta azon érvet hogy ezen vasút vonal a „magyar vasúti politikával“ ellentétben áll; igazolta hogy ezen vasút vonalat nem egy megye érdekében állónak tekinti.

Ugyanazért erős a reményünk, hogy a magas kormány a sérelmes megyei határozatot feloldja s a községi határozatokat jóvá fogja hagyni.

Vigyázo.

Napi hírek.

Meghívó. „Versecz és vidéke társasköre“ ma vasárnap d. u. 2 órakor az egylet helyiségében választmányi ülést tart, melyre a t. ez. v. tagok ez uton is tisztelettel meghívotnak. — Tárgysorozat: a) Igazgatói jelentés. b) Pénztárosi jelentés. c) Új tagok felvétele. d) Indítványok.

Erszobét megkoronázott magyar királynőnk ő felségének nevenapján, a mai napon ünnepélyes hélaadó isteni tisztelet fog tartatni r. k. templomunkban, ugyancsak ma fognak feleskettetni a magy. kir. honvédujczok is.

Eljegyzés. Dajkovits Agost verseczi hitelbanki hivatalnok a mult napokban eljegyezte Hanecker Emilia kisasszonyt. Gratulálunk!

Henny Sebestyén volt verseczi, jelenleg makói prépost plébánustól, megható módon vett bucsut városunk polgársága és a kerületi papság. A mult hetfőn este nagyszámu előkelő polgar impozáns fáklýásmenettel tisztelte meg, mely alkalommal a verseczi férfi dalárda magyar, a bortermelők dalardaja pedig német dalokat zengedezett. Az üdvözlő beszédet Hóschl Frigyes hitkozségi elnök tartotta, melyre a bucsuzó lelkész mély érzésű emelkedett hangulatú beszédben válaszolt. — Kedden a kerületi papság majdnem teljes számban jelent meg, hogy mélyen tisztelt és szeretett főnökétől bucsut vegyen. A bucsu beszédet Rothmayer Zsigmond tartotta. A sziv igaz melegétől áthatott beszéd mély benyomást tett a jelenlévőkre. Délután 28 teritékű bankett volt a jönevű Milleker szállodában, melyre a papságon kívül a hivatalok és testületek főnökei voltak hivatalosak s melyen nem hiányoztak a lelkes toasztok. Henny Sebestyén új allomasán, kitünő papi tulajdonával, törhetlen hazafiságával és ritka rokonszenves egyéniségével éppen úgy megfogja hódítani a lakosságot mint nálunk, hol vallás és nemzetiségi különbség nélkül tisztelte, szerette és becsülte mindenki.

Athelyezés. Kéler Sandort a városunkban is ismert karolyfalvai járásbíróit ugyanilyen minőségben saját kérelmére az o-becsei járásbíró-sághoz helyezték át.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete a mult hetfőn rendes választmányi ülést tartott, melyen megjelent Rudnai Niko-lits Sándor főspan ő Méltósága is. Dr. Se-mayer Károly elnök megnyitván az ülést felhívja Braun Frigyes egyt. pénztárost, hogy az egylet vagyoni állapotát feltüntető jelentést terjessze elő. E jelentésből kitűnt, hogy az egyletnek f. évre 400 frt. készpénz áll rendelkezésére s hogy a vagyoni állapot, valamint a tagdíjak befizetése teljesen kielégítő. — A vigalmi bizottsági elnöki állásra, melyről Czvach Gyula főrealisoi tanár gyengélkedése folytán leköszönt ifj. Dr. Markovits György választotta meg, kinek nemes ambíciója és népszerűsége garanciát nyújt arra nézve, hogy az egylet tarsasestélyei s mas nemü ünnepélyei ismet fel fognak lendülni. — Az egyesület elhatározta egy nagyobb szabásu „Jókai“ ünnepély tartását is, melyre már nagyban folynak az előkészületek.

Herczeg Ferencz városunk nagynevű szülötte a helybeli izraelita nőegylet estélyét rendező bizottság felkérése megígérte, hogy a farsangon tartandó jótékonyczélu mulatság alkal-mával városunkba jön s felolvasást fog tartani. E hir nagy örömet okozott intelligenciánk kö-

rében s bizostja a rendezendő estély fényes sikerét.

Versecz város törvényhatósági bizottsága f. hó 11-én tartott rendes közgyűlésében egyhangulag elhatározta hogy József főherczeg ő fenségét negyedszázados jubileuma alkalmából felirattal üdvözli.

Jókai ünnepély. Magyar nyelvterjesztő egyesületünk vigalmi bizottsága új elnöke, Dr. Markovits György elnöklete alatt a mult pénteken este népes ülést tartott, melyben megállapította az egylet által rendezendő Jókai ünnepély módozatait. Városunk tanult és intelligens fiatal-sága nagy lelkesedéssel végzi az előkészületeket. Az ünnepély megtartásának idejét és műsorát legközelebbi számunkban fogjuk közölni. Ezzel összekötetésben felemitjük hogy a főrealiskola is nagyban készül „Jókai“ ünnepéjére.

Halálozás. Weinlich Klementina urnő Weinlich Ferencz nyug. vasuti hivatalnok nejje f. hó 16-án élete 53-ik évében Verseczen elhunyt.

Fejértelep ügye. Azon verseczi birtokosok kik nagy fáradsággal és kitartással a homoki szőlőművelés és ezzel városunk bortermelése újabb felvirágzásának alapját megvetették a mult vasárnap teljes számmal gyűltek össze a város-haza tanácstermében, hogy Pálffy Elemér orsz. gyűl. képviselőt, mint a deliblati homoki szőlőművelés ügyében kinevezett kormánybiztost üdvözöljék s kivánságaikat előadják. A gyűlés elejétől vég-ig lelkes hangulatban folyt le s polgárságunkra nagyon megnyugtatólag hatott az ismert erélyű és befolyásu kormánybiztos azon kijelentése, hogy a telepesek érdekeit minden tekintetben partfogolja s kivánságaiknak szószólója leend a magas Miniszteriumnál. — A gyűlés végén a bizottság a megjelent állami mérnökökkel a helyszínére rándult ki az egyes parcellák határainak megállapítása céljából.

A magyarul nem tudó tanitók. Torontál vármegye közigazgatási bizottsága a mult napokban tartott ülésében a vallás- és közoktatási miniszternek a magyar nyelvet nem értő tanitók ügyében kibocsátott rendelete következtében több fontos határozatot hozott. Elhatározta először is, hogy a megye területén működő husz, oklevéllel nem bíró tanitót azonnal elbocsátja s ezeknek helyeit oly okleveles tanítókkal tölti be a kik a magyar nyelvet tökéletesen bírják; a volt határörvidék területén alkalmazásban levő öreg tanitókra nézve pedig felterjesztést intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, hogy azok nyugdíjaztassanak. Továbbá elhatározta, hogy a különböző hitfelekezetek fejeihez felhívást intéz, gondoskodjanak róla, hogy az egyházkerületükben levő iskolákban magyarul tudó tanitók tanítsák a magyar nyelvet. Végül öt tanító, illetve tanítónő ügyében, a kik a magyar nyelvet allítólag nem bírják úgy, hogy e nyelvet taníthassák is, vizsgálat céljából vegyes bizottságot küldött ki.

Magyei bizottsági tagok választása. Temes vármegye területén ez idő szerint a varjasi választókerületben 1, a hidegkutiban 3, a más-lakiban 3, a szentandrásiban 1, a saághiban 1, a rittbergiben 1, a moravicziban 1, a károlyfalvaiban 1, az izbisteiben 1, a lagedorfiban 1, a grebenáciban és a bavanisteiben 1 megyebizottsági tagsági hely van üresedésben. A vármegye közönsége a választást a f. é. december hó 4-ike és 6-ika közötti időközre tüzte ki. Választási elnökök lesznek; Varjason dr. Darabanth János, Hidegkuton Török Béla, Maslakon Görgey Gyula Szt. Andráson és Saághon dr. Hollósy Gyula, Rittbergen Rósa József, Moraviczán Csapó Géza, Károlyfalvan Herz János, Izbistén, Lagerdorfon és Grebenácson Kabdebo Gergely, Bavanistén Emanuel Sandor.

Csaló irnok. A „Dél. Közlöny“-ben olvassuk nov. 14-iki kelettel Ádám Janos resiczai illetőségű irnok, ki egy ideig Várnay Ernő ügyvédi irodájában volt alkalmazva, több rendbeli csalást követett el városunkban és épen egy harmadik „stikli“-jét akarta véghez vinni, mikor rajta vészett és a rendőrség kezeibe került. Ádám Janos Rieger Ferencz ékszerész-től 25 frt. aru ékszereket csalt ki Rieger Nándor ügyvéd nevében; azután Freund divatáru-kereskedőtől fehérneműeket csalt ki. Ma reggel Ulrich óráshoz ment és Várnay ügyvédtől egy névjegyet mutatott fel, melynek hátlapján ez volt írva: „Igen tisztelt uram! Sziveskedjék irnokomnak egy ezüst órát az én nevemben kiadni. Várnay.“ — Ulrich előtt gyanusnak tűnt fel a dolog, a rendőrséget küldött és Rechnitzer detektiv meggyőződvn, hogy csalás van a dologban, letartóztatta a fiatal embert, a kit a rendőrség előbbi csalásai

miatt már keresett. A dám Janos állítólag egy resiczai jó család gyermeke és még nincsen husz éves. Nevezett fiatal embert városunkban is jól ismerik.

Ujságírók mozgalma. A vidéki hirlapírók erős pozícióba léptek. Részletes vita és eszmecsere tárgyává tették s teszik a vidéki hirlapíróknak testületi szervezését, a külföldi sajtó szindikátusok mintájára. Egy olyan szervezet lehetőleg gyors megteremtéséről van szó, melynek erkölcsi köteleke erős legyen az ujságírók teljes szolidaritásának megteremtésére s szolgálja mindazon esetekben, a hol bármely külső befolyás ellene támad a hirlapírói állás létérdekének; oly szervezetről, mely szilárd erkölcsi kapcsolatot képezzen a vidéki hirlapírás minden munkása közt s imponáljon a nagy közönségnek ép úgy, mint a testület tagjainak. Ezen szervezet ügykörében ápolást nyer minden olyan hirlapíri érdek, mely ma a vidéki sajtó hátrányára el van hanyagolva s melynek erélyes megvédése hatalmasan befolyásolhatja testületek pozícióját. A bennünket oly közelről érdeklő tárggyal lesz alkalmunk bővebben foglalkozni.

Tanítók figyelmébe. A Szülőföld vagyis a földisme óránkénti tárgyalása a népiskola III. osztályában írta Levandowsky István. Ez az ung-bereg-megyei róm. kath. néptanítóegyesület által jutalmazott pályamű most jelent meg Lévai Mór könyvkiadónál Ungvárt; egy 80 lapra terjedő vezérfonal, melyet egyetlen tanító sem nélkülözhet, a ki iskolájában sikeresen akarja a földrajz tanítani. Az egész tananyag 32 órára van fősztva. Nem csak a tényleg tanítással foglalkozó tanítóknak, hanem a képezdei növendékeknek is nélkülözhetetlen ezen vezérfonal és bizonyára minden tanítóképez-deben hova tovább be fogják vezetni. Ez az egyetlen vezérfonal, szerint a növendékeket a térkép ismeretére képes a tanító megtanítani. Vagyis nem a földrajzi tankönyvek anyagának bemagoltatását, hanem a térkép szerinti tökéletes eligazodást czélozza és eredményezi. A ki könnyen és lelkiismeretesen akar tanítani, bizonyára ezt a módszer fogja használni. Ára 50 kr., Az összeg előfizetes beküldése mellett bérmentve küldi meg a eiadó.

Rövid hírek.

— Fűredi Károly, a délvidéki szini kerület igazgatója, ki társulatával jelenleg Nagybecskereken tartja előadásait, igen szép erkölcsi és anyagi eredménnyel működik. Kiváló jónak mondják az operettet, melyben oly jeles ébri érvényesítik tehetségüket, mint Ligeti Mari a chices primadonna, Fejes Lidi a kitünő második énekesnő. Zajonghy Elemér tenorista, Lángh Ödön baritonista és Moóri a pompás komikus. De a vigjáték is megérdemli, hogy megnézzék Gyurmann Alice, Kecskeméti Irma, Kápolnai Irén, Hetényi, Delly és Könyves mindmegannyi tehetséges fiatal erő, kikre szép jövő vár. A műsor izléssel van összeválogatva s így teljesen érthető az a meleg rokonszeny, melylyel e jó társulatot Pancsován és Nagy-Becskereken fogadják. Nálunk a bérlet pénzek befizetése nagyon lassan halad, éppen ez okból ismételen batorkodunk figyelmeztetni a T. Cz közönséget, hogy Braun Frigyes m. nyelvterjesztő egylet pénztárosa részlet fizetést bármikor elfogadja — Wusching Konrad lugosi áll. elemi isk. tanítóját, ki ez évben érte meg 50 éves tanítói működését, a vallás- és közoktatási miniszter, saját kérelmére közelebb nyugdíjba helyezte. Wusching ezután csupán a kantóri teendőket teljesíti a rom. kath. egyháznál. — Pancsova törvényhatóság első virilistája Graff J. Pál, kinek kétszeresen vett adója 2611 forint 86-kr. tesz. Ezer frtnál több adót csak négyen fizetnek: Graff J. Pál, továbbá Weifert J. M. (2524 frt 88 kr.) Nikolics Nikola (1414 frt 28 kr., kétszeresen számítva) és Wittigschlager Karoly (1051 frt 86 kr., szintén kétszeresen számítva). — Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter megvásárolta Winkler Ferencz forasesti birtokát. A forasesti birtok 10 400 kataszt. hold területű; ebből 9087 hold erdő, 593 hold legelő, 158 hold szántó, 51 hold kert, 424 hold rét. — Lugos város közgyűlése elhatározta, hogy József főherczeg honvédfőparancsnoki jubileuma emlékére az ujonnapú honvédkaszárnyát a főherczeg nevére kereszteli. A főherczeghez üdvözlő feliratot intéz.

Terno. Igen, valóságos terno csinál az, a ki a „Szabad Szó“ című politikai napilapra előfizet. E lap, mely színes képeivel első volt a világ sajtójában, bámulatos és hihetetlen sok

előnyt nyújt előfizetőinek. Első sorban ad napoként pompás színes képpel illusztrált, minden irányban az igazat kimondó, mindenről kitűnően értesült lapot két-három regényvel a legjobb íróktól. E regények közül kettő könyv alakban jelenik meg és az egyik színes képpel van illusztrálva. Ad továbbá hetenként „Koszoru“ című gazdagon illusztrált szépirodalmi hetilapot és „Kalapács“ című élcslapot pompás karrikaturákkal. Minden negyedéves előfizető kap ezenkívül egy kötött becses szépirodalmi művet legjobb íróinktól tettség szerinti választásban. Ugyanszintén egy gazdag tartalmú és minden tudnivalót magában felölelő naptárt. De a mit egyetlen egy magyar lap még eddig nem nyújthatott, ad a „Szabad Szó“ előfizetőinek oly fényes és nagybecsű ajándékot, mely minden magyar családnál hazafias örömet fog okozni. A „Szabad Szó“ ugyanis hogy viszonzza a magyar olvasó-közönségnek azt a rendkívüli pártfogást, melyben fennállásának aránylag rövid ideje alatt részesült, elhatározta, hogy minden előfizetőnek, ki legalább három hónapra fizet elő a „Szabad Szó“-ra egy „Magyar Történeti Album“-ot ajándékozik. Ez album, mely a magyar történetnek egy kitűnő író által írott részét foglalja magában, ötven színes képpel van illusztrálva, melyek mindegyike egy-egy remekmű. Az egész mű kiállításra, valóban pazar és bátran elmondhatjuk, hogy magyar történet ily pompás, díszes kiállításban még nem jelent meg. A „Magyar Történeti Album“ természetesen aranyozott diszkötésben lesz, úgy hogy díszét fogja képezni még a legelőkelőbb szalonnak is. A „Szabad Szó“ ily sokat csak azért nyújthat olvasóinak, mert példátlan az a támogatás, melyben a közönség részesíti. A „Szabad Szó“ ma Magyarország legelterjedtebb és legkedveltebb lapja. Nem is csoda. Az itt felsoroltakat megkapja az olvasó, ha 3, mond: három forinttal előfizet egy évnegyedre bármely naptól kezdve. Most te-

hát kérdezzük, a „Szabad Szó“-ra előfizetni nem valóságos ternő-e? A „Szabad Szó“ kiadóhivatala. Budapest, Teréz-körút 41.

Szerkesztői levelezés.

— Kard és lant — kérjük, kegyeskedjék azt az illető dolgot még egyszer beküldeni akkor közlésre kerül.

— Vigyázó. — Köszönet a küldöttekért! Egy kicsit meg kellett biz azt szelidíteni, hiszen így is elég csattanós.

T. cz.

Van szerencsénk tudomásul adni, hogy főhivatalnok Weilsándor ur legközelebb ismét visszatér budapesti központunkba s hogy verseczi gyárunk igazgatójával Wolfner Vilmos urat neveztük ki, aki mai naptól fogva egyedül van jogosítva, bennünket jogérvényesen képviselni. Versecz, 1893. november hó 15-én.

Union keményítőgyárak
Beimel és Basch.

Hirdetmény.

Ö császári és apostoli királyi felségének
legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XVII. magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti színház nyugdíjintézete két tizedrészben, a magyar gazdaszonyok országos egyesülete, a gyógyult elmebetegség segélyező-egyesülete, a budapesti gyermekbarát egyesület, a m. kir. vagyontalan állami hivatalnokok özvegyei és árvái részére létesítendő alap, a kolozsvári „Mária Valéria“ árvaház, a szatmárnemzei nagykárolyi nőipariskola, a magyar képzőművészek nyugdíjalapja, a Zágrábban létesítendő Horvát-Szlavon országos javítóház egyenkint egy tizedrészben fog részesítettetni.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160.000 forintra ragnak és pedig:

1 főnyeremény	60.000 frt.	2 nyeremény egyenkint	2.000 frt.
1 „ „ „ „ „	15.000 frt.	4 „ „ „ „	1.000 frt.
1 „ „ „ „ „	10.000 frt.	20 „ „ „ „	500 frt.
1 nyeremény	5.000 frt.	50 „ „ „ „	100 frt.
1 „ „ „ „ „	4.000 frt.	200 „ „ „ „	50 frt.
1 „ „ „ „ „	3.000 frt.	3000 „ „ „ „	10 frt.

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A huzás visszavonhatatlanul 1893. DECEMBER 28-án Budapesten történik.

➡ Egy sorsjegy ára 2 forinttal o. é. van megállapítva. ➡

Sorsjegyek kaphatók a lotto-igazgatóságnál Budapest (Pest fővámbáz félemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lotto-, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1893. augusztus hó 1-én.

M. kir. lotto-igazgatóság.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

➡ eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók, ➡

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

➡ A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétány és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

➡ Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére. ➡